

de bres

Bericht van de voorzitter

IVN Vecht en Plassengebied laat jong en oud beleven hoe leuk, gezond en belangrijk natuur is. Dat doen we d.m.v. natuuractiviteiten, cursussen, projecten en campagnes. Zelf leren en doen staan centraal. Zie ook <https://www.ivn.nl/afdeling/vecht-en-plassengebied>

De Bres is het tijdschrift voor de leden en donateurs van de IVN afdeling Vecht en Plassen-gebied. Wij zijn actief in het gebied aan weerszijden van de Vecht met daarin de plaatsen Utrecht, Leidsche Rijn, Vleuten-de Meern, Maarssen, Breukelen, Loosdrecht en Loenen. Dit is een gevarieerd landschap met een rijke natuur. In het gebied organiseren wij wandelingen, lezingen en cursussen. Op deze manier proberen we mensen zoveel mogelijk van het landschap te laten genieten en te laten ervaren hoe bijzonder de natuur is.

Nog geen lid? Ontdek de natuur met het IVN! Bovendien steun je als lid ons werk. Wij willen voor iedereen de natuur dichterbij brengen. Ook voor wie het niet vanzelfsprekend is, zoals ouderen, chronisch zieken en kinderen. Jouw lidmaatschap helpt daarbij.

Vanaf €25,- per jaar ben je al lid, meld je aan via de website <https://www.ivn.nl/steun-ivn/word-lid>

Tja. Dit wordt alweer mijn laatste bijdrage aan de Bres als voorzitter van IVN Vecht en Plassengebied. Want op de komende Algemene Ledenvergadering draag ik de (virtuele) voorzittershamer over aan mijn – op het moment van schrijven nog niet bekende – opvolg(st)er. Mijn termijn van vier jaar zit erop en ik maak graag plaats voor een ander om de boeiende rol van voorzitter van onze mooie vereniging over te nemen.

Want als ik één ding heb ervaren in de afgelopen tijd, dan is het wel dat we samen een mooie vereniging hebben en dat het heel boeiend is om daaraan leiding te mogen geven. Ik heb veel leuke mensen leren kennen en veel leuke dingen meegemaakt. Om een paar willekeurige voorbeelden te noemen: de Jac. P.Thijssen dag naar de Marker Wadden in 2024, de opening van de Commelinhof vorig jaar met burgemeester Reijnders en de start en afsluiting van de NGO's. Buiten de afdeling zelf waren er de ontmoetingsdagen met andere IVN-afdelingen in de regio Utrecht, de Oostbroek Zomerborrels met aanpalende groene organisaties, de Utrechtse Iftar-maaltijden tijdens de Ramadan, onze jaarlijkse aanwezigheid op het Tweetakt Festival en onze groeiende samenwerking met Streekmuseum Vredegoed. En als contactpersoon vanuit het bestuur voor de werkgroep Stadsnatuur is voor mij de grens tussen waarnemer en deelnemer allang vervaagd en mag ik regelmatig meedoen als hulpsinterklaas – oh nee, hulpgids – bij excursies.

Het gaat goed met onze afdeling. Onze excursies en andere activiteiten worden goed bezocht en gewaardeerd, we groeien gestaag door in ledental, onze NGO's leveren goed opgeleide en gemotiveerde gidsen af, onze Natuurcursus is ieder halfjaar weer volgeboekt bij steeds wisselende onderwerpen, onze werkgroepen zijn volop actief en vernieuwend, onze organisatie staat als een huis, onze boekhouding klopt en onze communicatie is op orde. Nou weet ik heus wel dat dat vooral te danken is aan jullie, beste leden, maar ik heb dan toch de illusie dat ik daaraan ook een bescheiden bijdrage heb geleverd.

'Waarom stop je dan, als het allemaal zo goed gaat?', denk je misschien. Inderdaad, statutair gezien zou ik nog een tweede termijn mogen aanblijven. Een aantal persoonlijke redenen zoals leeftijd en gezondheid heeft me aan het twijfelen gebracht. Zie ik mezelf in staat om nog vier jaar goed in deze rol te passen en er voluit tegenaan te gaan? Ik durf daar niet volmondig 'Ja!' op te zeggen en dus vind ik het beter om het stokje over te dragen aan iemand die dat wel kan. Met weemoed in het hart neem ik afscheid. Ik blijf overigens IVN-er en bestuurslid, dus ik ben niet weg, hoor. Het ga ons goed!

Groeten
Hans van Loenhoud

Bij de voorplaat

Eindelijk na 8 jaar bloeit onze Rhododendron calophytum voor de eerste keer. Wij, de werkgroep de Commelinhof zijn blij met dit heugelijke feit. Een bijzondere stinzenplant de Rhododendron

calophytum is een grootbladige heester met een hoogte die tot 10 meter kan oplopen. Deze plant is bekend om zijn witroze bloemtrossen en kan tot 8 meter hoog worden. Het is een zeer winterhard plant en groeit in vochtige, iets zure grond

met een vochtige atmosfeer. De bladeren zijn relatief groot voor een rhododendron, maar zijn smal en lancetvormig, waardoor de kroon niet zo dicht bebladerd ogen als andere rhododendrons. Alle delen van de plant zijn giftig.

Even voorstellen: nieuw bestuurslid Marieke

Hoi allemaal!

Ik ben Marieke, 31 jaar oud en ik woon in Utrecht samen met mijn man en zoontje van 2 jaar. Ons tweede zoontje is onderweg en verwachten we in mei. Ik heb mijn PhD in de Medische Microbiologie afgerond en ben op zoek naar een nieuwe leuke uitdaging. Naast wielrennen en viool spelen, vind ik het heerlijk om in de bossen te lopen en op vakantie om zomers in de bergen mooie lange wandelingen te maken. Het lijkt me heel leuk om via IVN meer kennis op te doen over de natuur in Nederland en kijk er naar uit om aan de slag te gaan!

Uitnodiging Algemene Leden Vergadering

Beste leden van IVN Vecht en Plassengebied,

Namens het bestuur van de afdeling nodig ik jullie van harte uit voor de jaarlijkse algemene ledenvergadering op 23 april.

De locatie: **Torenkerk, Schoolstraat 5 in Vleuten**

De ingang van de zaal is aan de zijkant van de kerk en is rolstoeltoegankelijk.

Inloop vanaf 19.30, start om 20.00 – 21.30

We zoeken dringend nog nieuwe bestuursleden voor de functies van voorzitter en secretaris.

Voor beide functies wordt je uiteraard ingewerkt.

Heb je belangstelling voor één van deze functies dan vragen we je om je voor 15 april via secretariaat@ivnvechtplassen.nl aan te melden.

Niet de natuur maar het geld is nu eventjes belangrijk!

Van de penningmeester

In 2025 is de financiële boekhouding gemoderniseerd door over te stappen naar E-Boekhouden.

Davilex was sterk verouderd en werd al twee jaar niet meer door de leverancier ondersteund.

Het nieuwe E-boekhouden is een online pakket 'in de cloud'. Dat heeft als voordeel dat het programma altijd en overal beschikbaar is en dus de gegevens zoals declaraties, bonnen en facturen digitaal zijn in te voeren, aan te passen en te bekijken, terwijl ze toch goed beveiligd zijn tegen ongeoorloofde toegang.

Afgelopen jaar was financieel gezien een rustig jaar.

Op onze balans is wel het een en ander veranderd, dus dat behoeft enige toelichting.

Vanaf 2025 doen we jaarlijks er een reservering voor het 50-jarig jubileum in 2027.

De bestaande reservering voor de U-pas is opgeheven, omdat die niet gebruikt wordt; dit bedrag is in de Algemene Reserve gestopt. De reservering van het F. de Winterfonds is bijgesteld, omdat in het (verre) verleden cijfers verkeerd zijn ingevuld en/of overgenomen. Het bedrag dat teveel in de reservering van het fonds stond is daar weggehaald en naar het Algemeen Reserve geboekt. Dit zijn allemaal verplaatsingen tussen reserveringen, dus heeft het geen enkele consequentie voor ons eigen vermogen noch voor onze winst en verliesrekening!

Verder geen bijzonderheden. Eind van het boekjaar is er overigens wel veel geld binnengekomen vanwege de start van de Natuurgidsen Opleiding 2026-2027. Komende twee jaren wordt dit bedrag uiteraard weer uitgeven aan de kosten voor deze opleiding.

Terenia de Reus

IVN financieel overzicht 2025	Werkelijk 2024		Begroot 2025		Werkelijk 2025	
	debet	credit	debet	credit	debet	credit
Omschrijving						
cursuskosten	363,75		1000,00		2593,59	
spreker docenten	382,02		350,00			
zaalhuur	1151,00		2000,00		2036,10	
onkosten vrijwilligers	2233,63		2500,00		3329,93	
consumpties	642,57		650,00			
kosten activiteiten	1658,00		800,00			
representatiekosten	163,48		450,00			68,45
administratiekosten			100,00		110,95	
Bres	1427,56		1500,00		1525,07	
postzegels			150,00			
websitekosten	74,44		100,00		66,55	
bankkosten	265,61		300,00		354,69	
overige bestuurskosten			100,00			
publiciteits artikelen		73,00		100,00		
ontvangen contributies		4148,00		4200,00		4208,00
ontvangen subsidies		284,73		350,00		307,00
ontvangen donaties		1194,95		100,00		169,00
ontvangen deelname activiteiten		307,50		350,00		277,00
collectebus excursies		1563,02		1500,00		2085,40
aangevraagde excursies		635,00		700,00		1050,00
cursusgelden		2702,50		2350,00		10550,00
rente opbrengst banken		425,18		350,00		474,74
mutatie reserveringen					6901,90	
<<winst>>	2971,82				2270,81	
	11333,88	11333,88	10000,00	10000,00	19189,59	19189,59

BALANS	2024		2025	
omschrijving	debet	credit	debet	credit
Algemene reserve	15593,65		18878,91	
Reservering Commelinhof	2265,97		1601,76	
Reservering NGO	1223,83		6421,89	
Reservering F. de Winterfonds	10511,13		8947,43	
Reservering 50 jaar jubileum			2000,00	
Reservering Natuurcursus			731,41	
Reservering U-Pas		275,00		
ASN-spaarrekening	22728,11		24503,34	
TRIOdos betaalrekening	1319,28		4343,83	
TRIOdos spaarrekening	8684,27		11840,22	
Debiteuren			104,99	
Crediteuren		181,01		
Vooruitbetaalde posten	290,75		59,83	
Resultaat		2971,82		2270,81
TOTAAL	33022,41	33022,41	40852,21	40852,21

F. de Winterfonds			
Jaar	Stand	Onderwerp	Toegewezen
Restant donatie 2014	20.000,00	Vleermuiskasten	€ 255,21
		Vechtensteindag	€ 158,83
		Uitbreiding Commelinhof	€ 500,00
Restant donatie 2015	19.085,96	Uitbreiding Commelinhof	€ 500,00
		Advertentiereeks	€ 250,00
		Workshop voor gidsen	€ 250,00
Restant donatie 2016	18.085,96	Natuurgidsencursus	€ 500,00
		Uitbreiding Commelinhof	€ 500,00
Restant donatie 2017	17.085,96	Batdetector	€ 300,00
		Nascholing gidsen	€ 500,00
		J.P. Thijssedag	€ 200,00
Restant donatie 2018	16.085,96	Nascholing gidsen werkgroep Utrecht	€ 333,00
		Uitbreiding Commelinhof	€ 333,00
		Kinderactiviteit werkgroep Utrecht	€ 333,00
Restant donatie 2019	15.086,96	Sneeuwklorkesboom Commelinhof	€ 205,62
		Loepjes bij excursies Paddenstoelen wg	€ 288,43
Restant donatie 2020	14.592,91	bomen kinderboerderij Otterspoor	€ 542,51
		IVN wandelapp	€ 250,00
		Archief Commelinhof	€ 450,00
Restant donatie 2021	13.350,40	Leifruithaag Vrijhof Oostwaard	€ 1.000,00
Restant donatie 2022	12.350,40	Langs monumentale bomen -boekjes	€ 415,00
		Kidskoffer Stadsnatuur	€ 229,97
Restant donatie 2023	11.705,43	2 tuinbanken Commelinhof	€ 758,00
Restant donatie 2024	10.947,43	zoekkaarten excursiegebruik	€ 362,05
		J.P. Thijssedag	€ 637,95
Restant donatie 2025	9.947,43	Reservering 50 jarig jubileum 2027	€ 1.000,00
Restant donatie 2026	8.947,43		

Bestuursjaarverslag

Inleiding

Met veel genoegen biedt het bestuur van IVN-afdeling Vecht en Plassengebied u het jaarverslag over 2025 aan.

IVN, Instituut voor Natuureducatie, verbindt mens en natuur. Wij laten jong en oud beleven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is. IVN wil de natuur dichterbij mensen brengen, zodat zij de natuur in hun hart sluiten en hier ook beter voor zullen zorgen. Dit draagt bij aan een duurzame samenleving en aan de individuele gezondheid en het welzijn van mensen.

IVN-afdeling Vecht en Plassengebied heeft als werkgebied de gemeenten Utrecht en Stichtse Vecht. Momenteel hebben wij circa 300 leden, waarvan er ongeveer 80 actief zijn bijvoorbeeld als gids, of als lid van een werkgroep. Net als andere jaren organiseerde onze afdeling allerlei activiteiten die mens en natuur bij elkaar brengen. In dit jaarverslag vindt u daarover vanuit verschillende werkgroepen een korte samenvatting.

Uiteraard geven wij u ook het financieel jaaroverzicht.

Het bestuur

Het bestuur bestaat momenteel uit Hans van Loenhoud (voorzitter), Truus Lefeber (secretaris), Terenia de Reus (penningmeester), en de algemene bestuursleden Monique ten Hagen en Kees Goossen. Op de komende algemene ledenvergadering zullen Monique ten Hagen (om persoonlijke redenen) en Truus Lefeber (conform de statuten na haar tweede 4-jaars termijn) aftreden. Wij zullen nieuwe kandidaten voordragen als vervanger.

Het bestuur vergaderde gemiddeld eens per twee maanden en behandelde zowel lopende zaken die aandacht behoeven als beleidspunten om de toekomst van onze afdeling in goede banen te leiden. In 2025 organiseerden wij een nieuwjaarsreceptie, de algemene ledenvergadering, een gidsenvergadering en verschillende overlegavonden voor actieve leden.

Eens per kwartaal namen wij deel aan het provinciebrede overleg van IVN-regio Utrecht, waarin bestuurders van de tien afdelingen van de provincie ervaringen uitwisselen. In dit regio-overleg is ons bestuur vertegenwoordigd door Kees Goossen en Hans van Loenhoud.

Naast de reguliere bestuurszaken is ieder individueel bestuurslid contactpersoon voor een of meer werkgroepen. Zo bleef het bestuur het afgelopen jaar goed op de hoogte van wat er binnen onze afdeling speelt. Ook is het bestuur aanspreekpunt voor de vertrouwenscontactpersoon van onze afdeling, Tineke Schermerhorn.

Communicatie

Onze website www.ivn.nl/afdeling/vecht-en-plassengebied wordt goed bezocht. De werkgroep Communicatie houdt deze website actueel met belangrijke informatie over de afdeling zoals de excursies en cursussen, en over de diverse werkgroepen. Ook op Facebook en Instagram zijn wij volop actief. Daarnaast kwam ons afdelingsblad De Bres zoals gebruikelijk vier keer uit. Verder

publiceerden wij aan het begin van iedere maand op onze website een aantal Natuurtips waarin wij een overzicht geven van relevante natuur-evenementen zowel binnen als buiten onze afdeling.

Tops

Het is best lastig om uit alle activiteiten van onze afdeling specifieke tops aan te geven. Bijna alles komt daarvoor in aanmerking, want onze werkgroepen zijn zeer actief in het organiseren van allerlei drukbezochte en goed gewaardeerde activiteiten. Op het gevaar af om bepaalde zaken te vergeten (sorry dus voor ieder die zich gepasseerd voelt) hier een aantal leuke bijzonderheden:

Parallel aan het Natuurcafé organiseerden wij een **fotowedstrijd** met iedere maand een ander natuurthema. Daarvoor kregen we veel fraaie inzendingen binnen, waaruit onze deskundige jury maandelijks een winnaar selecteerden. Dit continueren wij in 2026 – zo bouwen we in de loop van de tijd een mooie fotocollectie op!

Het **Natuurcafé** zelf kreeg verder gestalte en ontwikkelde zich tot een fenomeen waar zowel onze eigen leden als andere natuurliefhebbers elkaar maandelijks op zondagmiddag in een gemoedelijke sfeer ontmoeten. Inmiddels hebben wij dit buiten het seizoen in samenwerking met Streekmuseum Vredegoed voortgezet als Wintercafé, met lezingen en films binnen, in plaats van standjes en excursies buiten. De **samenwerking met Streekmuseum Vredegoed** ontwikkelde zich trouwens voorspoedig; daar zijn wij blij mee, want wij realiseren ons dat wij met deze samenwerking elkaar wederzijds versterken.

Op de jaarlijkse **ontmoetingsdag van IVN-regio Utrecht**, waarvoor alle leden van de afdelingen binnen onze provincie zijn uitgenodigd, hadden wij een drukbezochte stand van de werkgroep Stadsnatuur, waarmee wij onze afdeling positief in beeld brachten. Ook bij evenementen buiten IVN zoals het Tweetakt festival, de Groen-moet-je-doen-dag, en de Nacht-van-de-Nacht waren wij prominent aanwezig.

In het afgelopen jaar kreeg ook een langverwachte wens voorzichtig gestalte door de oprichting van een nieuwe **werkgroep Insecten**. Daarmee kunnen wij de interesse voor en kennis over dit grote en diverse deel van het dierenrijk bundelen en beter toegankelijk maken voor het publiek.

Vermeldenswaard tenslotte is dat er afgelopen jaar hard is gewerkt aan de voorbereiding van de nieuwe **Natuurgidsen Opleiding**, die in januari 2026 van start is gegaan met 23 deelnemers. De vorige ronde heeft ons een flink aantal gemotiveerde gidsen gebracht, dus ook voor deze nieuwe opleiding zijn de verwachtingen hooggespannen.

Jaarverslag werkgroepen

Vertrouwenscontactpersoon

In 2025 ontving ik geen e-mails en ik werd niet aangesproken naar aanleiding van ongewenst gedrag. Ongewenst gedrag is elk gedrag van een ander waarbij de vrager/melder zich in zijn integriteit aangetast voelt. Ik ben beschikbaar voor iedereen met een vraag of melding over ongewenst gedrag van een ander binnen IVN Vecht en Plassengebied. Dus voor leden, deelnemers aan activiteiten, familieleden of bekenden van deelnemers in geval de deelnemers kinderen zijn. De vrager/melder doet het verhaal en samen bepalen we het vervolg. Mijn streven is om het vrijwilligerswerk binnen onze afdeling voor ons allen zo plezierig als mogelijk te laten zijn en daarom draag ik op deze wijze mijn steentje bij. Op de website ben ik te vinden onder het kopje 'contacten' met e-mailadres VCP@ivnvechtplassen.nl.

Tineke Schermerhorn

Stadsnatuur

2025 was een actief en veelzijdig jaar voor de werkgroep stadsnatuur. In totaal organiseerden we met elkaar 22 activiteiten, waarmee we samen ongeveer 350 deelnemers bereikten.

Het grootste deel bestond uit 14 publieksexcursies, die samen 189 deelnemers trokken. We organiseerden wandelingen in en om de stad Utrecht met verschillende thema's zoals de midzomer stadssafari, muurplanten in de binnenstad en een excursie in het Vechtoeverpark. We waren meerdere dagen aanwezig op het Tweetakt festival en gingen creatief aan de slag met het publiek. Ook bedrijven en organisaties wisten ons weer te vinden voor stadsnatuurwandelingen; we organiseerden 6 excursies op verzoek, goed voor 26

deelnemers. Daarnaast waren er nog 2 overige openbare activiteiten waar we als werkgroep een bijdrage aan konden leveren en IVN konden vertegenwoordigen. Tijdens de ontmoetingsdag van regio Utrecht gaven we bovendien een presentatie over stadsnatuur, een onderwerp *dat duidelijk leeft en inspireert voor andere afdelingen*.

'Natuur in huis' in Utrecht

(Titia Kan en Carin van der Veer)

Locatie Careyn Zorgcentrum Buitenhof

Een zorgcentrum in Utrecht-Oost met ruim 60 appartementen verdeeld over 7 etages. Er zijn 5 huiskamers voor mensen met een psychosomatische zorgvraag en 1 huiskamer voor mensen met een somatische zorgvraag. Voor elke 11 bewoners met een psychosomatische zorgvraag is er een huiskamer.

Op verzoek van medewerker welzijn Kwei lan Oei is in 2025 is begonnen met natuurbeleving in iedere huiskamer. De nadruk ligt op **beleving** en niet op educatie. Drie seizoenen zijn aan bod geweest: voorjaar, zomer en herfst. Het voorjaar is door Titia Kan alleen gedaan; herfst en najaar met hulp van Carin van de Veer. Bij de somatische groep bewoners waren we met zijn tweeën.

Het aantal deelnemers bij psychogeriatricie varieerde sterk: soms 2, meestal 6 en een enkele keer 10. Bij de somatische groep was het aantal deelnemers vaak 8 tot 10. De duur van de sessie was in principe een uur, maar op tijd beginnen was moeilijk. Op tijd eindigen soms ook!

Wat altijd leuk was: iets achterlaten. Een bos bloemen, een natuurschilderij op A4 formaat, een herfstbordje. Tegenvallers: soms geen activiteitenbegeleider aanwezig, soms zelfs helemaal geen begeleider. Budgetproblematiek: het is onmogelijk gebleken om materiaal aan te schaffen (hoe bescheiden ook). Verschil in verwachtingen: Carin en ik zijn geen activiteitenbegeleider, maar natuurgidsen.

Toekomst: De voldoening bij de bewoners is een sterke motivatie. Misschien kan ons wel erg kleine

team versterkt worden met een stagiaire uit de NGO.

'Natuur in Huis' in Breukelen

Onze groep bestaat uit 6 personen, we gaan in tweetallen op bezoek bij bewoners met somatische klachten, bewoners met dementie en naar de dagopvang voor personen met een beginnende dementie die nog thuis wonen. De insteek bij deze groepen ligt bij educatie of beleving.

Over het algemeen is onze contactpersoon van de activiteitenbegeleiding bij deze bijeenkomsten aanwezig.

We zijn dit jaar ook een paar keer gevraagd door om naar het verzorgingshuis in Kockengen te komen.

Jeugdwerkgroep

De meest favoriete activiteit is zeker in de zomervakantie van het IVN-natuuretmaal met kinderen (vanaf 6 jaar) en (groot)ouders met één overnachting op het hooi bij Vredegoed. Met alle leuke natuurbeleving opdrachten die er zijn. Het is zo populair, dat we al volgeboekt zijn voor volgend jaar!

Carline vd Dool en Marijke Zoetelief hebben voor vijf kleuterklassen gastbuitenlessen gegeven op de Leeuwesteyn school in LR. Marijke heeft bij vier kleuterklassen van de Regenboog-school natuurlessen binnen gegeven. Tevens heeft ze op een regionale voedselbos-dag natuurbelevingsworkshop gegeven.

Beroepsmatig hebben Joëlle Baijer, Carline vd Dool en Marijke Zoetelief voor vele schoolklassen in Stichtse Vecht buitenlessen gegeven.

Met IVN Fête bij voedselbos Oostwaard hebben we wildplukthee gemaakt, natuurbelevingsactiviteiten gedaan en een rondleiding gemaakt door het voedselbos. We hebben afgesloten met een high tea met zelfgemaakte taartjes.

Twee keer per jaar op Nijenrode hadden we met kinderen en jonge gezinnen de bollen- en knollentocht en de paddenstoelentocht.

Waterwerkgroep

We hadden twee geplande watersafari's het afgelopen jaar, één in de Bethunepolder (zie foto's) en één in het Máximapark Leidsche Rijn. De eerste was een groot succes; de tweede viel in het water doordat die vrijdag de

laatste avond was van de avondvierdaagse. We zijn uitgeweken naar Wielreveld Haarzuilens en dat is een bijscholing geworden met heel de werkgroep plus nog een gids uit Nieuwegein. En dat was heel geslaagd en nuttig. Stadsnatuur heeft ook een waterexcursie gedaan en Hans van Loenhoud heeft in Kockengen met de IVN-materialen daar met een waterexcursie geassisteerd.

Vleermuiswerkgroep

De vleermuiswerkgroep van IVN Vecht en Plassen is maar klein dus kunnen we als werkgroep weinig doen. Er zijn echter voldoende contacten met andere vleermuisenthousiastelingen om toch regelmatig met vleermuizen bezig te zijn.

We beginnen het jaar zoals gewoonlijk met het tellen van winterslapende vleermuizen in kelders, vleermuiskasten en kasteel De Haar. De gemeente Stichtse Vecht maakte dit jaar een SMP (soortenmanagementplan). Het is daarbij belangrijk dat zoveel mogelijk verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen in kaart worden gebracht. De meer zeldzame soorten verdienen hierbij extra aandacht, zoals tweekleurige vleermuis, meervleermuis en laatvlieger.

Natuurmonumenten hield dit jaar een 1000soortendag, in de avond inventariseerden wij welke vleermuizen er rondvlogen. Dit jaar hebben we ook weer twee excursies georganiseerd voor onze afdeling, één in het centrum van Utrecht. Vooral het zwermen rond de Nicolaaskerk in het begin van de avond en de fouragerende watervleermuizen op de Singel waren het bekijken waard. Ook de excursie op Nijenrode was zoals gewoonlijk een succes.

Insectenwerkgroep

Tijdens de ALV in het voorjaar heb ik aangegeven te willen beginnen met een groepje dat zich richt op insecten. Daarop hebben enkele van de huidige deelnemers zich aangemeld. In augustus zijn we bij elkaar gaan zitten om te bespreken wat we samen willen gaan doen. Kort samengevat: kennis opdoen, vooral door samen het veld in te gaan en tips te delen (o.a. in een Signal groep). Een insectengroepje dat zich bij Stadsnatuur aan het

vormen was en deels dezelfde deelnemers had, heeft zich ook aangesloten. Inmiddels hebben we 13 deelnemers.

In oktober zijn we in de tuin van één van ons gaan rondkijken op zoek naar alles op 6 pootjes.

Verrassend wat je op een grijze oktobermiddag nog tegenkomt als je goed gaat kijken! Het volgende veldbezoek is in januari en de daaropvolgende in maart.

Als groep organiseren we nog geen activiteiten, maar wie iets wil organiseren kan wel om hulp vragen. Zo heb ik in juli hulp gehad bij de insectenexcursie op stadstuin de Klopvaart (24 enthousiaste

volwassenen en kinderen). Deze excursie was samen met Utrecht Natuurlijk georganiseerd.

Eens in de twee maanden gaan we samen het veld in op vrijdagmiddag om 15.00 uur. Meer informatie in onze oproep in het winternummer van De Bres. Wie zich wil aansluiten bij deze groep, kan met mij contact op nemen.

Sylvia Verschueren

Sterrenkijken

Het sterrenkijken wordt over het algemeen door mij als coördinator in de lucht gehouden. Maar ik wil zeker de overige meehelpende gidsen niet te kort doen. Er is geen vast team; een werkgroep zal er dan ook niet komen. Kees Vollering is wel de vaste vervanger voor coördinatie en uitsluitend bij de Landelijke sterrenkijkdag.

Het sterrenkijken wordt zoals tegenwoordig gewoonlijk is, door een klein team van 3 leden bemenst. De opkomst op 3 maart 2025 was hoog met ongeveer 60 bezoekers. Op het programma stond onder meer een presentatie in het Milieu Educatief Centrum Maarssen (MEC), kijken door telescopen en een demonstratie van apps om zelf de weg aan sterrenhemel te leren kennen. Daarbij stond buiten ook ons 'zonnestelsel aan een touwtje' opgesteld.

De zonsverduistering op 29 maart werd bezocht door 24 bezoekers er waren 3 IVN-gidsen als hulp aanwezig.

De Landelijke zonnekijkdag op 6 juli viel letterlijk in het water met een flinke bak hemelwater. Toch hebben nog 15 mensen de weg

naar het Natuurcafé weten te vinden en de meeste hebben nog even naar de near-realtime (live) beelden van zonne-observatie satellieten gekeken.

Nacht van de Nacht voor kinderen (22 oktober) op het MEC wordt uitgevoerd in samenwerking met en opdracht van het MEC. Tot slot was ik aanwezig voor de sterrenkijkbijdrage bij de Nacht van de Nacht op het Fort Maarsseveen.

Ton Lindemann

Wandelgroep

Ook dit jaar hebben we alle wandelingen kunnen maken met gemiddeld 4 personen, de laatste zelfs met 9 personen. Op 23 februari wandelden we via de Leyen, Eykensteinse en Ridderoordse bossen een rondje vanaf Bilthoven station. In april wandelden er 3 personen in het Twiske, een veenlandschap met water en land ontstaan uit turfwinning; later werd het een recreatiegebied na zandwinning voor de Coentunnel met de Stootersplas als centraal element, terwijl de naam afstamt van tussenwater tussen Landsmeer en Oostzaan. In juni wandelden we vanuit Culemborg het Lint en Liniepad over het Kanaal naar Houten-Zuid. In augustus gingen twee wandelaars naar de Hoorneboegseheide om van de bloeiende heide te genieten, startpunt was het station Hollandsche Rading. In oktober starten we in Bussum-Zuid en liepen naar de Gooise Lusthoven. We wandelden eerst door het Spanderswoud naar Boekesteyn en dronken koffie in Brambergen. Via 's Graveland liepen we terug via het Spanderswoud naar station Bussum-Zuid. De laatste wandeling was ten zuiden van Bilthoven door Noord-Houdringe en het Panbos en eindigde bij station Den Dolder. In 2026 gaan we korte en lange wandelingen organiseren, elk apart op even en oneven maanden; zie de website van het IVN.

Willemien Valewink

Commelinhof

Op zondag 16 februari ging de Commelinhof weer open voor het publiek. De opening werd gedaan door burgemeester Reinders. Het tuinhuisje van de Commelinhof kreeg het gemeentelijk monumentenplaatje. Hierdoor

behoort het tuinhuisje tot het kleinste monumentengebouw van de gemeente Stichtse Vecht.

Door de hulp van een aantal IVN-vrijwilligers kon het publiek weer op de zondag ontvangen worden. We zijn heel erg blij met deze ondersteuning. Ruim 240 mensen hebben het afgelopen jaar de tuin bezocht. Het zijn altijd bijzondere momenten. Mensen genieten ervan en zijn altijd verbaasd over het aantal verschillende soorten stinzenplanten er zijn. Ook hebben we vaak enthousiaste gesprekken met mensen over hun eigen tuin of bruikbare tips.

In het voorjaar hebben we een bodemonderzoek laten doen. We wilden graag bollen planten op het stuk grond waar eerst de schuur gestaan heeft. Om te weten welke bollen we daar het beste konden planten, waarom sommige planten het niet doen en de vraag of de bodem geschikt was vroegen we advies aan een deskundige. Dankzij financiële steun van het bestuur werd dit idee uitgevoerd. Margo van Beem heeft een adviesrapport geschreven waar we mee verder kunnen voor de komende tijd. Op haar advies wordt deze plek volop beplant met stinzenplanten.

Naast de openstelling op zondagen doen we mee aan NL-Doet dag. We kregen ondersteuning van een bedrijf met 12 personen en nog 2 andere personen uit de omgeving. Ook hebben we werkdagen georganiseerd maar helaas met weinig response. Ook op de Natuurwerkdag was er geen response. Alleen de werkgroepleden waren aanwezig en hebben toen de bollen geplant in het lege vak. Ook zijn we bezig geweest om bestaande vakken leeg te maken.

Voor 2026 zijn we nieuwsgierig welke nieuw aangeplante bollen opkomen. De plannen voor

het komend jaar zijn het werven van vrijwilligers en het aanpakken van de paden. Jan is daaral mee bezig en vervangt het oude hekwerk.

Vogelwerkgroep

In 2025 zijn we overgegaan op Signal. In de Signalgroep zitten nu 15 mensen, maar er zijn erbij die nooit van zich laten horen. De actievellingen gaan elke tweede

zondag op stap. Voor verdieping van kennis en voor gezelligheid.

Het coördinatorschap ging van Joop Bouwman naar Annemieke Bron en Lolke Stelwagen. Er is vergaderd met de hele groep en met alleen de coördinatoren. In 2025 is de interne tweede zondag naar Waverveen gecombineerd met de publieksexkursie. Zes mensen kwamen erop af.

De excursie in de Groene Jonker trok acht mensen en die bij het Bert Bospad ook. Het tweede weekend van mei ging de werkgroep naar Texel. Intussen zijn de bijscholings tweede zondagen zo gezellig dat er afspraken zijn gemaakt over maximaal bijkletsen. In de regel werd de bijscholing ook nog afgesloten met nakletsen in een horecagelegenheid. Bijscholing bij Diepholz voor de Kraanvogels ging niet door vanwege de vogelgriep. De bijscholing in Zweden in september trok 1 deelnemer met zijn echtgenote en was voor die deelnemer één van de hoogtepunten van 2025.

De belangstelling voor bijscholing in verderweg regio's is niet groot en de coördinatie heeft besloten het dichter bij huis te zoeken.

Voor de natuurcursus werd één avond georganiseerd met als thema roofvogels. De excursie daarbij voerde naar de Oostvaardersplassen alwaar inderdaad roofvogels als Zeearend en Havik werden gespot.

Over stikstof

Deel 2: De Stikstofkringloop

In het vorige nummer van De Bres lieten we zien dat stikstof in de natuur in nogal wat verschillende chemische vormen voorkomt. Sommige van die stoffen zijn onschadelijk, andere zijn giftig. Sommige komen in gasvorm voor, andere opgelost in water, of als bestanddeel van organismen. Nu blijkt er een grote samenhang te bestaan tussen al die stikstof - verbindingen in de natuur. En het is vooral de levende natuur die deze samenhang draagt, en ervan profiteert. Bacteriën spelen hierbij een sleutelrol.

De samenhang tussen de verschijningsvormen van stikstof in ecosystemen heeft een cyclisch karakter. Dit heet een *biogeochemische cyclus*; in dit geval de stikstofkringloop. Het bodemleven speelt hierbij een belangrijke rol. Figuur 1 is een schematische voorstelling of 'model' van deze kringloop. We zien daarin een aantal

compartimenten: de bodem, de atmosfeer, planten, dieren, micro-organismen, en de verschillende vormen van stikstof (zie deel 1). De compartimenten zijn verbonden met pijlen: de stikstofstromen.

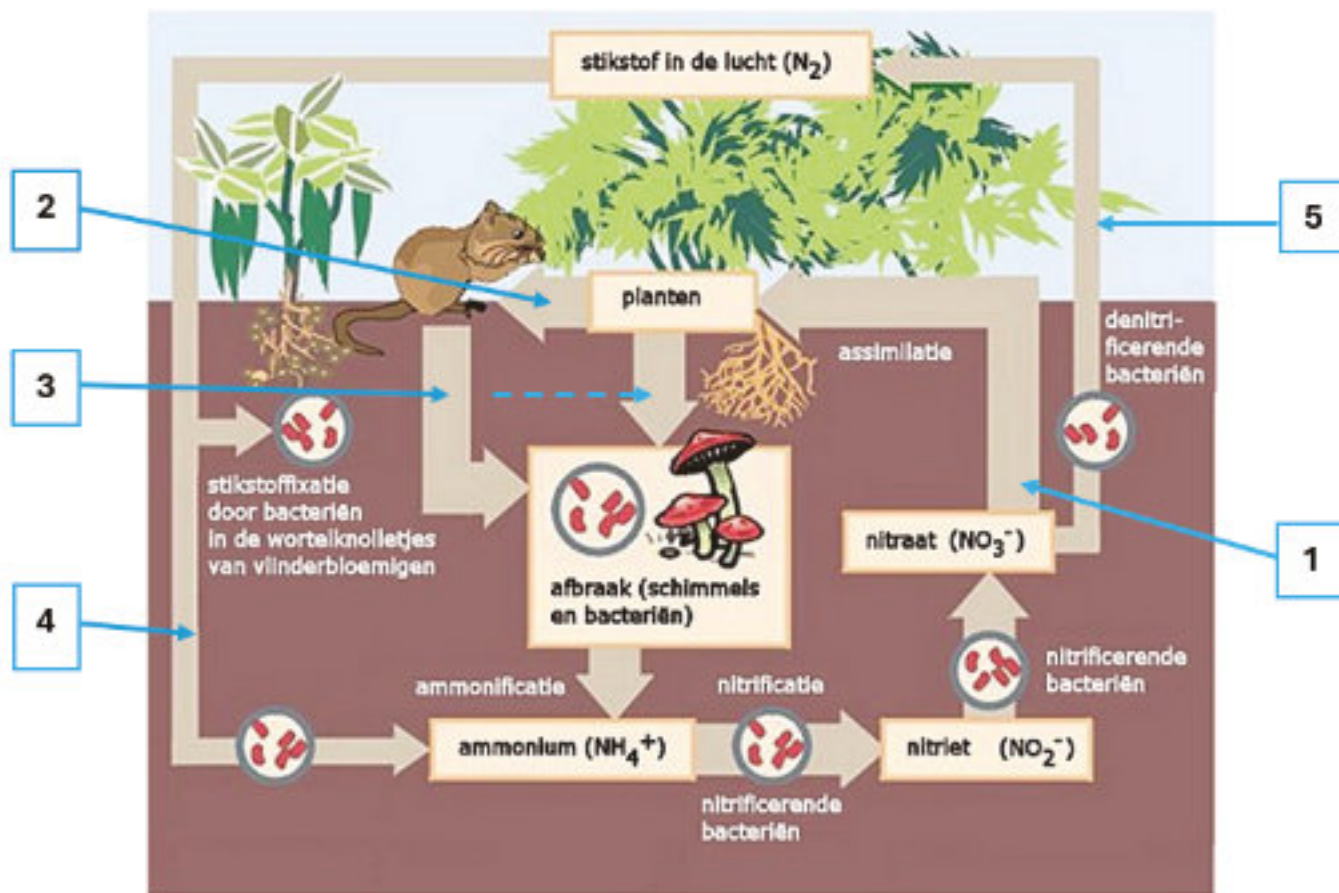
Processen in de bodem
We beginnen bij de planten. Hoewel gasvormige stikstof (N_2) in grote hoeveelheden in de lucht voorkomt, nemen planten stikstof vooral op uit het water in de bodem, bij voorkeur als nitraat - ionen (NO_3^-) en ammoniumionen (NH_4^+). De planten verwerken de daarin aanwezige N-atomen in eiwitten en nucleïnezuren (bouwstenen van het DNA), de belangrijkste bestanddelen van hun 'biomassa'. Dit inbouwen wordt stikstofassimilatie genoemd (stap 1 in Fig. 1). Voor het maken van die stoffen is ook glucose nodig. En dat maken de planten zelf uit CO_2 (koolstofdioxide) en H_2O (water) in licht m.b.v. *fotosynthese*.

De planten worden gegeten door dieren (stap 2 in Fig. 1). Op deze wijze komt de stikstof uit plantaardige biomassa na vertering ter beschikking voor de vorming van dierlijke biomassa.

Dieren zijn namelijk niet in staat tot stikstofassimilatie.

Planten laten blaadjes vallen, dieren poepen en piesen, en gaan uiteindelijk allemaal dood. Dat levert een aanzienlijke hoeveelheid mest en dode biomassa op die rijk is aan organische stikstofverbindingen (stap 3 in Fig. 1). Al dit materiaal wordt door schimmels en rottingsbacteriën afgebroken tot ammonium (NH_4^+) - en ook koolstofdioxide (CO_2), nu even wat minder belangrijk voor dit stikstofverhaal. Dit proces heet *mineralisatie*, en specifiek voor de vorming van ammonium: *ammonificatie*. Het is sterk afhankelijk van zuurstof (O_2).

Een heel belangrijke club van bodembacteriën zijn de *nitrificerende bacteriën*. Er zijn twee groepen actief: 1) *nitrietbacteriën*, die ammonia omzetten in nitriet (NO_2^-) en 2) *nitraatbacteriën*, die nitriet vervolgens omzetten in nitraat (NO_3^-). Dit proces heet *nitrificatie* en is ook weer sterk afhankelijk van zuurstof (O_2). Da's gemakkelijk in te zien: we stoppen er ammoniumionen (NH_4^+) in, en er komt uiteindelijk nitraat (NO_3^-) uit!

Figuur 1. Stikstofkringloop, of biologische stikstofcyclus, een vereenvoudigd model

De bruine pijlen zijn stikstofstromen tussen de compartimenten van een ecosysteem waarin stikstof in verschillende vormen voorkomt. De

nummers in de blauwe hokjes met pijlen staan voor bepaalde - in de tekst toegelichte - stappen. Bron: Wikipedia (aangepast).

De planten benutten het gevormde nitraat weer en daarmee is de cyclus in de bodem rond.

Uitwisseling van N₂ van atmosfeer naar bodem: biologische stikstoffixatie

Het grootste reservoir aan stikstof bevindt zich in onze atmosfeer, die voor ca. 78% uit N₂ bestaat (zie deel 1). Deze stikstof kan door zgn. *stikstoffixerende bacteriën* worden omgezet in ammoniak (NH₃) en - in bodemwater - ammonium (NH₄⁺) en ammonia (NH₄OH). Dit proces wordt *biologische stikstoffixatie* genoemd (stap 4 in Fig. 1).

Stikstoffixerende bacteriën zijn gevoelig voor (te veel) zuurstof. Bovendien vraagt stikstoffixatie veel energie (voedingsstoffen). Daarom leeft een groep van die bacteriën, de *Rhizobia*, in symbiose met vlinderbloemige planten (familie *Fabaceae*). De *Rhizobia* koloniseren de wortels van deze planten, waardoor er kleine knolletjes op ontstaan (Fig. 2). De bacteriën leven in de cellen van deze wortelknolletjes en zetten daar stikstof om in ammonium (NH₄⁺), wat door de plant wordt gebruikt als N-bron. De bacteriën krijgen daarvoor voedingsstoffen én een zuurstofloze omgeving in ruil. Deze symbiose stelt de plant uiteindelijk in staat om te groeien op stikstofarme bodems. Ook van de orden der *Cucurbitales*, *Fagales* en *Rosales* zijn dergelijke symbiosen bekend met de *Frankia* bacterie.

Figuur 2. Wortelknolletjes op de wortels van Alaskische lupine (*Lupinus nootkatensis*), Keflavik, IJsland (de 5 eurocentmunt is voor de schaal)

Uitwisseling van N₂ van bodem naar atmosfeer: denitrificatie

In zuurstofarme bodems (bijv. zware kleigrond), zijn denitrificerende bacteriën actief. Deze bacteriën kunnen zonder zuurstof leven ('anaeroob'). In plaats van zuurstof (O₂) voor hun verbranding nemen zij nitraat (NO₃⁻) op en zetten dit om in gasvormig stikstof (N₂) dat in de atmosfeer terecht komt (stap 5 in Fig. 1) Hierdoor wordt de bodem uiteindelijk armer aan stikstof, wat een nadeel voor de plantengroei kan zijn, maar het draagt er wel aan bij (samen met vulkanische activiteit, zie Li, 2024) dat de hoeveelheid atmosferische N₂ niet uitgeput raakt.

We hebben nu gezien hoe stikstof en stikstofhoudende stoffen in een ecosysteem onderdeel uitmaken van een kringloop. Bij een evenwichtig ecosysteem is die kringloop sluitend. Het vervolg van deze artikelenserie zoomt in op de invloed die menselijke activiteiten kunnen hebben, maar ook hoe we bepaalde stappen van de N-kringloop kunnen benutten voor een schoner milieu.

Bronnen:

Wikipedia 'stikstofcyclus', geraadpleegd 16 dec 2025.

Smits, G., Waas, B., (2000) *Biologie voor jou VWO B2 deel 1*. Malmberg Den Bosch

Ridder, A., Van der Borch, K. (2015), *Basisboek Biologie 3^e druk*. p. 199. Pearson Benelux.

Li, Y. (2024), *The origin and evolution of Earth's nitrogen*. National Science Review Vol. 11, Issue 6, June 2024, nwae 201.

Wall, L.G. (2000), *The Actinorhizal Symbiosis*, J. of Plant Growth Regulation Vol. 19, p 167 - 182.

Van de Straatwachter

De Hampoort

De Hampoort ligt west van Vleuten en bedraagt minder dan acht hectare. Drie daarvan is in het bezit van de gemeente Utrecht en precies daar dacht men een geschikt terrein te vinden om er gedurende maximaal 12 dagen festivals te kunnen organiseren voor 25.000 mensen inclusief versterkte muziek.

Heel Vleuten in rep en roer! De wethouder organiseerde een bijeenkomst voor de bewoners die vanwege het grote aantal aanmeldingen twee keer gehouden werd op een avond. Een verhitte strijd getuige de voor-hun-beurt-en-met-stem-verheffende reacties. Uit het midden van alle bewoners stond een comité op, die alle rust-liefhebbers indeelde in vele werkgroepen die elk een ander onderwerp oppakte om vanuit dat onderwerp gegevens en motivaties te verzamelen om het onzalige idee door de Raad van Utrecht weg te laten stemmen. De Straatwachter werd een Hampoortwachter. Met mede Hampoortwachters.

Nou is de Hampoort helemaal niet een heel bijzonder natuurgebied... Nog niet heel lang geleden als een soort park aangelegd met een aantal 'terpen' die dienst zouden doen voor het bestemmingsplan dat indertijd van toepassing werd: een begraafplaats! De islamitische gemeente had daar wel oren naar, maar er kon nooit een exploitant gevonden worden. En dus bleef het park(je) een park(je).

Terpen hebben een warme zuidzijde. En laten daar nu in de loop der jaren een groot aantal graafbijen hun nesten hebben gemaakt. U zegt graafbijen, ik vind dat het aardbijen zijn. Er is een onderzoek gedaan naar de Utrechtse forten en onder dezelfde omstandigheden werden daar maar liefst 134 soorten aardbijen ontdekt! Waaronder nieuwe populaties van de groene zandbij! En diens 'koekoek', de ereprijsdwergwespbij! Nou nog even de Hampoort inventariseren. Dat helpt vast goed mee om op 1000 soorten levensvormen in 2026 te komen.

de Straatwachter

Een aanloop naar het 50-jarig bestaan van IVN Vecht & Plassengebied 2027

Deel 1

In 2027 bestaat onze IVN-afdeling Vecht & Plassengebied 50 jaar. Ter gelegenheid daarvan kijken we in de komende nummers van de Bres terug op die jaren. Aan de oprichting ging een stap vooraf. In 1960 leidde een initiatief binnen de Koninklijke Nederlandse Natuurvereniging KNNV tot de oprichting van een landelijk Instituut Voor Natuureducatie IVN. Het KNNV is meer gericht op natuurstudie, het IVN op het wekken van belangstelling voor de natuur bij een breed publiek door het verzorgen van excursies en scholing. Het was in een tijd dat men oog kreeg voor het belang van de natuur. Dat leidde er ook toe dat 1970 werd uitgeroepen tot het Natuurbeschermingsjaar.

Jan Wolters werd in 1976 lid van het Landelijke IVN, waarop een periode volgde waarin Jan binnen de regio een voortrekkersrol vervulde bij het opzetten van activiteiten. Op 3 augustus 1976 organiseerde het IVN in Mijnden een tentoonstelling waar Jan Wolters in gesprek kwam met Piet en Beatrix Hoefman, Jannie van Rooien, Ibo Terpstra, Rien Bill en anderen. Met als resultaat dat op 30 september 1977 bij Jan van der Hoeven thuis werd besloten om de IVN afdeling Vecht & Plassengebied op te richten.

Op 14 november van dat jaar werd in park Vechtenstein een eerste excursie gehouden. De naam excursie dekte volgens Jan de lading niet. Bij een excursie ben je aan het speuren en onderzoeken; er was daarom volgens hem eerder sprake van openbare wandelingen. Op Jan en Joke Wolters en Marijke Zoetelief na waren er nog geen gidsen. Ondanks dat kwam er veel publiek op de wandelingen af. In Utrecht werd er al wel een gidsencursus gegeven. Jan Meijerink en Ton Ruitenbeek die de cursus volgden waren bereid om als duo te komen gidsen nog voor ze hun diploma behaald hadden. Een beginnende vereniging heeft tijd nodig om zich te ontwikkelen, maar zo tegen 1985 kwam de vereniging tot bloei.

Tijdens een dubbelinterview met Liesbeth Pleijster en Bertie Klomp vertelde Liesbeth dat ze lid was van de KNNV afdeling 't Gooi en dat zij daarnaast bij de IVN-afdeling Vecht & Plassengebied hielp bij het begeleiden van excursies. Ze richtte zich tijdens excursies vooral op planten, insecten en paddenstoelen en wist daar genoeg over te vertellen. Tijdens de wandelingen konden de bezoekers in de begintijd nog kiezen uit de thema's vogels, planten en bomen, later kregen de excursies een vast thema.

In 1981/1982 ging bij de afdeling Vecht & Plassen de eerste officiële Natuurgidsenopleiding van start. De opleiding die anderhalf jaar duurde bestond uit een theorieavond en één excursie per 14 dagen. jaar. Die is Liesbeth gaan volgen, samen met o.a. Willemien Valewink, Paul Vlaanderen e.a. De cursus werd gegeven door Marije Hopman en Tilia Duivis. Ze moesten er hard aan trekken met de geschiedenis van het landschap en de kennis van flora en fauna. Bij de flora-test werd een verzameling planten op tafel gelegd die ze op naam moest brengen.

Bertie is in 1989/1990 de Natuurgidsenopleiding gaan volgen. Haar bijzondere belangstelling ging uit naar het veenweidegebied. Als medecursist herinnerde ze zich Harm Pruntel, Bert van Dijk en Toon Vernooi. Ze liep stage bij de Bres en bij de jeugdnatuurwacht in Breukelen die éénmaal per maand voor leerlingen van de basisscholen een activiteit organiseerde. Zoals een bezoek aan fort Nieuwersluis, struinen met de boswachter van Natuur-monumenten, een rondleiding op kasteel Gunterstein door de kasteelheer Quarles van Uffort, inclusief het torentje en hielpen bij het knotten van bomen, enz. Aan het einde van het schooljaar kregen rond 90 kinderen een insigne of oorkonde.

Bertie en Liesbeth gaven beiden aan dat een respectabele vereniging niet zonder verenigingsblad kan, zeker als je mensen op allerlei manieren kennis wil laten maken met de natuur. Het blad kreeg de naam 'MOER', in de betekenis van veengrond of vochtig grasland dat in de Vechtstreek volop te vinden is. Als redactielid heeft Liesbeth: stukjes geschreven, met twee vingers de stencils getypt, stencils gedraaid, boekjes in elkaar gezet enz.

Toen onze afdeling de IVN-afdeling van de stad Utrecht adopteerde omdat zij niet langer in staat waren om de bestuursfunctie te bemensen werd de naam van het verenigingsblad gewijzigd in 'de Bres'. Dit om aan te geven dat de scheidslijn tussen de afdelingen was geslecht en we voortaan gezamenlijk een blad zijn gaan uitbrengen. Bertie corrigeerde de binnenkomende stukken en Bert zorgde voor drukwerk. De redactie bestond uit Bert van Dijk, Rob van Velzen, Eke Wielstra, Liesbeth Pleister, Ruurd Jonge Pierik en Leon van de Berg.

Willemien Valewink maakte in 1991/1992 deel uit van het cursusteam van de gidsenopleiding waar Harrie Pelgrim, Henk Dekker, Bert van Dijk, Harm Pruntel, Toon Vernooi, Bertie Klomp, Hanni Meulemans en Lolke Stelwagen aan deelnamen. Lolke viel in eerst instantie buiten de boot omdat de cursus al was volgeboekt. Hij was echter zo volhoudend dat hij toch werd toegelaten. Hij kwam met het idee om de opleiding te beginnen met een cursusweekend om zo het groepsgevoel onder de cursisten te versterken.

Bij goed weer trokken de Stinzenplanten- en paddenstoelenexcursies met een apart programma voor kinderen,

een groot publiek. Een geval apart was voor Willemien de Stinzenplantenexcursie op Nijenrode in juni 1991. Na een aankondiging in het blad van het Utrechts Landschap onder de kop 'Wegdromen in Haarzuilens' dat werd overgenomen door De Telegraaf, kwamen er 500 bezoekers op af, die Willemien vanaf een fruitkist toesprak. Op Nijenrode heeft ze iets dergelijks nogmaals meegemaakt nadat de krant een persbericht van het Stadsblad had overgenomen. Naast excursies verzorgen is wandelen één van haar favoriete bezigheden. Zo was ze van 1992 tot 1998 reisleader bij SNP reizen waarbij ze plantenreizen rond de Middellandse Zee begeleidde. Tegenwoordig beperkt ze zich binnen de afdeling tot wandelingen met de wandelwerkgroep.

Harrie Pelgrim volgde in 1991/1992 de IVN-natuurgidsenopleiding samen met o.a. Erik Broeke, Wim Baars en Lolke Stelwagen. Zijn favoriete plek zo vertelde hij was park Vechtenstein in Maarsse: "Er hangen vleermuizenkasten, er staat een groentekelder, er is water en er is een open ruimte met aan drie zijden lanen met hoge bomen en je kunt er vijf soorten vleermuizen aantreffen zoals de Gewone dwergvleermuis,

de Ruige dwergvleermuis, de Rosse vleermuis, de Laatvlieger, en de Tweekleurige vleermuis". Vleermuizen komen af op insecten, hoe rommeliger een gebied is hoe meer vleermuizen. Lanen doen dienst als snelwegen om van het ene gebied naar het andere te gaan, elke soort heeft daarbij z'n eigen vlieghoogte. Eind augustus begint de paartijd. Wijfjes geven de voorkeur aan een sterk mannetje en dat is een mannetje dat het meeste geluid maakt. De slimmeriken onder hen hebben snel door dat een vleermuizenkast het geluid dat ze maken versterkt.

In de volgende aflevering van de Bres laten we je zien hoe Harrie ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van IVN Vecht & Plassengebied, als een Toreador de vlag van het IVN hanteerde om genodigden de weg te wijzen naar de receptie in de Gobelinzal van Gunterstein.

Jaap Stavenuiter

Ennn proeven maar!

In het herfstnummer 2025 van De Bres heb ik jullie kennis laten maken met horen, zien en ruiken bij vogels. Maar wat weten we over het proefzintuig bij vogels? Waarom eten steenuilen geen spitsmuizen en kerkuilen juist wel? En waarom waagt alleen de pestvogel zich aan de bessen van de Gelderse roos? Uit alles blijkt dat vogels inderdaad goed kunnen proeven, maar hoe doen ze dat?

Mensen hebben zo'n 2.000-10.000 smaakpapillen, die verspreid zijn over tong, keel en gehemelte. Daarin zitten zgn. smaakknoppen, waarmee we onderscheid kunnen maken tussen zout, zoet, zuur, bitter en umami.

Bij de meeste vogels zijn de smaakknoppen aanwezig op het einde van de tong. Het aantal smaakknoppen varieert per soort: de pimpelmees heeft er 24, een goudvink 46, een spreeuw 200, patrijs en fazant zo'n 300 en een wilde eend 375. Daarmee kunnen vogels net als wij smaken onderscheiden. Uit proeven met drinkwater, waaraan smaakjes zijn toegevoegd, blijkt dat vogels 'zuur'

meestal niet lekker vinden. Duiven bijvoorbeeld vinden 'bitter' prima, maar spugen 'zure' toevoegingen al kopschuddend weer uit.

Dan zijn er de pestvogels, die in de winter graag de bessen van de Gelderse roos eten. Deze bessen smaken bitter, en worden door andere bes-etende soorten zo lang mogelijk gemeden. Maar als de hongerige pestvogels onze kant opkomen, is er qua aanbod van bessen niet veel meer over dan die van de Gelderse roos. Doordat het dan al vaker gevroren heeft, zijn de vruchten dankzij de vorst veranderd van vies bitter in lekker zoet.

In het dierenrijk waarschuwen opvallende en felle kleuren – de zgn. signaalkleuren - vaak voor giftige of niet lekkere hapjes. Zo zijn lieveheersbeestjes en de geelzwarte rupsen van de Sint-Jacobsvlinder echt niet lekker voor vogels. In z'n algemeenheid betekent een signaalkleur 'opletten geblazen'. Met gifkickers in het Amazonegebied is het niet anders. Los van signaalkleuren zijn bepaalde prooidieren niet, of juist wel lekker. Spitsmuizen bijvoorbeeld worden meestal gemeden door steenuilen en torenvalken vanwege hun vieze smaak en geur, veroorzaakt door muskusachtige klieren op hun

flanken. Steenuilen eten daarom liever andere muizen, insecten en regenwormen. Kerkuilen daarentegen zijn minder gevoelig voor geur en smaak en eten graag een spitsmuisje.

Tenslotte de kampioen proever onder de vogels: de wilde eend. In 1974 ontdekte Herman Berkhoudt uit Leiden dat zich bij de eend 'vreemde eivormige celclusters' aan het uiteinde van de snavel bevonden (i.p.v. op de tong of in de keelholte). De vlezige eendensnavel bevat wel 375 smaakknoppen, die zich in vijf afzonderlijke clusters bevinden; vier in de boven- en een in de ondersnavel. Hiermee is een wilde eend prima in staat om alleen al met de punt van de snavel lekkere hapjes te onderscheiden van smakeloze. Dus, de volgende keer dat je een wilde eend ziet slobberen in gracht of sloot bij jou in de buurt, realiseer je dan dat er een specialist op het gebied van goede smaak aan het werk is. Bon appetit!

Annelies Speksnijder

Bron: Hans Peeters (2025).
Over smaak valt niet te twisten.
Vogels, winter 05/2025, pp 10-12.

Foto: Adri de Groot

In 2003 heeft beeldend kunstenaar Marcel Blekendaal de polderwachter in het Hollandse landschap geïntroduceerd. Een boswachter zonder bos, maar met weilanden. De polderwachter maakt wandelingen in de polder, op klompen, met een polsstok. Als "beeldend kunstenaar" werkt hij aan de verbeelding van de polder. Niet met objecten, niet met schilderijen, maar met spannende verhalen en af en toe een indrukwekkende gebeurtenis. Uw "beeld van de polder" zal na de wandeling nooit meer hetzelfde zijn. De polderwachter is een wandelend kunstwerk en vertelt verhalen. Geïntroduceerd door zijn maker om het landschap niet verder in te vullen met fysieke objecten. De polderwachter is even aanwezig, werkt aan een imaginair beeld en verdwijnt dan weer. Hij laat niets anders achter dan zijn voetstappen.

De bijwerkingen van het herbewapenen

Gezien de huidige ontwikkelingen in de wereld gaan wij ons herbewapenen. We zullen wel moeten. Jullie weten allemaal dat het noodzakelijk is dat we nu niet afwachtend gaan zitten toekijken hoe 'anderen' het voor ons op gaan lossen. Dat we eigenlijk niet langer kunnen wachten, dat we al veel te lang niets hebben gedaan en dat we nu dus wel zullen moeten als we een rampscenario willen voorkomen. Nu heb ik het geluk dat ik zeer betrokken ben bij de activiteiten op fort Maarsseveen. En waar kan je je nou beter (her-)bewapenen dan op een fort?

Jullie denken nu: "jeetje, die Marcel, dat was toch zo'n vriendelijke man? Nooit gedacht dat die zo'n vechtlustige toon aan zou slaan". Dat klopt! Wij gaan ook niet aan de slag met kogels en kanonnen, maar met bloemetjes en bijtjes. (Ik zie persoonlijk groter onheil in de achteruitgang van de biodiversiteit dan in de wedstrijdjes ver-plassen van onze wereldleiders). Het fort wordt onderdeel van de bijenlinie: op meerdere forten van de Hollandse Waterlies worden condities gekweekt om de biodiversiteit te vergroten. En dan met name gericht op wilde bijen en zweefvliegen. Dat is niet alleen goed voor de insecten, het is ook heel leuk voor de mens!

Mijn leven is de afgelopen week verrijkt met de Weidebij, de Polder- en de Brilmaskerbij, de Gewone kleine wespbij (dus niet de Sierlijke wespbij) ... ik zou zeggen: daar kan nog meer bij. Ik heb ze nog niet in het echt gezien, de meeste zijn zeldzaam, sommige zelfs zeer zeldzaam. Maar allemaal hebben ze zeldzaam mooie namen.

Even tussendoor: je hebt dus wespen, bijen en wespbijen. Leuk hè?

Naast de Honingbij, die door de biologen onder de huisdieren wordt geschaard, hebben wij in Nederland nog 370 verschillende soorten wilde bijen. Met fantastische namen. Het Roodbuikje, waarbij* het rood dus wel net wat lager zal zitten dan bij het welbekende roodborstje. De Roodspruwespbij zal vast ergens een rode spruw hebben. Maar waar dan? Aan z'n kop als een soort eenhoorn? Of sleept hij hem achter zich aan als de lange veren van de pauw? Goed opletten dus de

komende maanden! De Geelschouderwespbij heeft denk ik een gele schouder. Wat betekent dat alle andere bijen dus ter hoogte van hun schouder een zwarte band moeten hebben. Het is bijna niet voor te stellen maar zal er ook ergens een jonge Grijs rimpelrug rondvliegen? En als ik ooit nog eens het piratenleven zou overwegen, zou ik geen papegaai op mijn schouder zetten maar een Roodzwarte dubbeltand. Brrr.

Ik ga eens vragen of je de bijen ook kan herkennen aan hun gezoem. Valt er bij de grote koekoekshommel iets van "koekoek, koekoek" te horen? Of laat hij zijn jongen misschien opvoeden door andere hommels? Heeft een jong hommeltje ook een andere naam dan zijn ouders, net als een lammetje, een pulletje of een puppie? "Wat een schattig hommeltje" Dan moeten dus juist de volwassen hommels een andere naam. Grijs rimpelrug misschien?

Nu ik dit zit te schrijven zie ik twee wespbijen voor me: één loopt wat rond, vliegt eens naar een bloemetje en heeft zo'n houding van 'doe maar gewoon, dan doe je gek genoeg'. Dat is dus de Gewone wespbij. Want die andere, jonge jonge! Haartjes netjes gekamd, hij buigt netjes als er een ander voorbij* komt en als hij vliegt is het alsof hij danst. Je raadt het al: dat is de Sierlijke wespbij.

Dus als jullie mij de komende zomer op mijn buik in het gras zien liggen: niks aan de hand, kom erbij! Dan kijken we samen naar hoe de Halfglanzende groefbij net niet helemaal glanst in de ochtendzon. We luisteren naar het aangenaam smakken van de Kauwende metselbij en misschien komen we er samen achter waar die rode spruw nou eigenlijk zit...

*de Waarbij en de Voorbij zijn geen bijensoorten (althans, nog niet...)

De polderwachter

Wat voor weer vandaag

De afgelopen koude zachte winter

Ja dat leest u goed, in sommige berichten werd er gesproken over een koude winter en in andere berichten was er weer sprake van een zachte winter. Wat is het nu: koud of zacht? Allebei kan niet, of toch wel? Laten we eerst eens naar enkele feiten kijken. Te De Bilt was december, met een gemiddelde temperatuur van 6,1°C tegen een normaal van 4,2°C, extreem zacht. Dat gold ook voor februari. De gemiddelde maandtemperatuur is dan normaal 3,9°C, maar kwam uit op 5,8°C. Uitzondering was januari. Dat was een koude maand met een etmaalgemiddelde van 2,5°C tegen over een normaal van 3,6°C. Het kwam in januari op 18 dagen met vorst. Maar wat heet. Over het algemeen was het lichte vorst in de nacht of tijdens sneeuwval. Overdag steeg de temperatuur flink en kwam over het algemeen ver boven het vriespunt. Ook tijdens de sneeuwrijke eerste helft van januari. Dit laat zich ook mooi illustreren door de hoeveelheid gevallen sneeuw af te zetten tegen de het pak sneeuw dat op de grond lag. Als alle gevallen sneeuw was blijven liggen, dus dat het de gehele periode ook aanhoudend gevoren zou hebben, dan zou er hier in Maarsse 60 cm sneeuw

gelegd moeten hebben. Maar het kwam maar tot 26 cm. Overdag liepen de temperaturen op tot omstreeks 2°C en dat maakte dat er van de 60 cm ongeveer 34 cm weg gesmolten is.

Wat mij het meeste opviel de afgelopen winter was dat de wind veelvuldig uit het oosten kwam en dat het daarbij niet tot een vorstperiode, of zo u wilt schaatsperiode, kwam. Toch had Oost-Europa een strenge januari winter, maar die vorst bereikte ons land niet. De vorstgrens kwam niet verder westwaarts dan Bremen of Hamburg. Het is te vroeg om zonder onderzoek hier verder uitspraken over te doen, maar het geeft te denken. Nog geen 10 jaar geleden was er in de winter bij oostenwind standaard sprake van een flinke vorstperiode. De afgelopen maand januari hebben dan wel 18 vorstdagen gehad, maar veel meer dan een paar graden heeft het niet gevoren. En zoals gezegd lagen de temperaturen overdag ver boven het vriespunt. De gemiddelde etmaaltemperaturen kwamen daarbij ook dicht bij het vriespunt. Dit maakt dat vorst niet erg bijdroeg aan de strengheid van de winter. Die strengheid wordt gemeten door alle gemiddelde negatieve etmaaltemperaturen bij elkaar op te tellen met weglating van het min-teken. In De Bilt kwam deze waarde uit op 15,6. Voor een normale winter is dat 48. In Maarsse op mijn weerstation

kwam ik uit op 12,8 punten. Maar in een stedelijk agglomeratie is het altijd warmer en in de winter helemaal als bij mij alle verzamelde warmte van de stad Utrecht overwaait met een oostenwind. Ook opvallend: nog niet zolang geleden werd er pas code geel uitgegeven als er meer dan 3 cm sneeuw in een uur tijd te verwachten viel. Tegenwoordig schijnt dat bij iedere sneeuwvlok te moeten. De maatschappij is veranderd en de jongere generaties hebben doorgaans nog nooit zo'n vracht sneeuw gezien; binnensmonds heb ik moeten grijnzen. We gingen vroeger dwars door zo'n sneeuwvracht naar de andere kant van het land en nu zag ik tieners schuifelend over de straat lopen als een stelletje bejaarden die hun rollator vergeten waren, terwijl deze senioren behendig met de aangeleerde sneeuwtred voortliepen.

Maar, is de winter nu koud of zacht. Alle metingen geven aan dat het een 'zeer zachte' winter geweest is. Interessant is daarbij ook om rangorde van de winters sedert 1901 eens te bekijken bij het KNMI. De laatste koude winter dateert alweer van 1997 en laatste strenge winter werd in 1963 opgetekend. Zie daarvoor: <https://www.knmi.nl/nederland-nu/klimatologie/lijsten/hellmann>

Ton Lindemann

Waarneming.nl

Het is alweer jaren geleden, voor 2002, dat ik contact had met de bouwer van Waarneming.nl

Sindsdien is er een indrukwekkende database voor alle levensvormen in Nederland ontstaan die gevoed wordt door natuur-minnende en registrerende natuurliefhebbers. En eerlijk is eerlijk, er gingen jaren voorbij voordat ik maar een enkele levensvorm toevoegde. Totdat Sjaak Gondelach trots vertelde dat hij in 2025 maar liefst 167 vogels had gezien. En ik 'maar' 68 soorten. Zo weinig?? Hoe kan dat?? Het antwoord zit 'm in het gebrek aan discipline om te registreren in Waarneming.nl. Vastbesloten om in 2026 alles te registreren wat los en vast zat vatte ik het plan op om minimaal 1000 soorten te willen vastleggen. Niet wetende of dat

voor één enkel persoon makkelijk is om te bereiken of nog wel wat inspanning vergt om dat doel te bereiken...

Op papier lijkt het te doen. Want Nederland bevat ergens tussen 50.000-60.000 soorten. En dan hebben we het uiteraard niet alleen meer over soorten vogels, maar alles wat leeft. De grootste groep levensvormen zijn dieren. Dat zijn er ca 35.000-40.000. Van die groep dieren zijn er maar ca 1000 soorten gewervelden, waarvan ca 500 vogels en van die laatste groep 'maar' 200 broedvogels.

Wil ik dus op 1000 soorten komen, dan kan ik me niet beperken tot gewervelden, maar zal ik me ook moeten verdiepen in insecten. Waar eigenlijk mijn eerste interesse niet ligt. 😊 Maar wie weet komt dat dit jaar. Veel leuker vind ik korstmossen! Bij velen onbekend

en daarom onbemind. De meeste mensen vinden paddenstoelen veel leuker. Totdat je op hunebed D15 bij Loon een paar extreem zeldzame soorten ontdekt. Het Bruin hunebedschildmos en het Granietschildmos, welke beide zeldzaam zijn. En dan, terwijl je op vakantie bent aan de Moezel en vanuit het raam van het appartement korstmossen ontwaard op het smalle leistenen dakje van een wijn-display en dan de uiterst zeldzame Donkerbruin dijschildmos ontdekt, dan is de honger naar veel meer korstmossen geboren. En is de drang om gebruik te maken van Waarneming.nl obsessief geworden....

Of dat gaat leiden tot die 1000 soorten dit jaar.... We zullen zien.

Lolke Stelwagen

De bouw van een ijsvogelwand

Na de ALV van 2025 hield ijsvogelgoeroe Jelle Harder een heel interessante lezing over de ijsvogel. Jelle is ook de organisator van de landelijke Ijsvogeldag die dit jaar op 21 februari plaatsvond. Hij had onder andere een mooi plaatje van het plassengebied in en rondom Het Gooi waar deze vogels allemaal voorkomen en in welke aantallen. Helaas ontbrak Maarssen op dat overzicht, terwijl wij best trots zijn op onze ijsvogel in het park Vechtenstein. Al enkele jaren broedt de Ijsvogel daar in de wortel van een omgevalen boomstam. Omdat de grond in die wortel toch een beetje op instorten stond hebben wij van de afdeling Vechtplassen het plan opgevat om daar vlakbij een ijsvogelwand te bouwen, maar hoe doe je dat?

Goede locatie

Ingrid Kat (lid van onze werkgroep) attendeerde ons op de "ijsvogels

van de Ruige Hof". Dus heb ik een afspraak gemaakt met Mirjam de Vroomen en Klaas Pie, die daar een heuse ijsvogelkijkhut beheren, om eens te zien hoe ze het daar aangepakt hebben. Echt fantastisch om daar eens te gaan kijken. De hut zit vlak naast de wand en het is een heel goede locatie om prachtige foto's te kunnen maken. Klaas en Mirjam zijn gepassioneerde liefhebbers van de ijsvogels. Van Jelle hebben wij een beschrijving ontvangen hoe je een kunstwand kan maken met behulp van steenschotten.

Steenschotten en leemzand

De voorkant van de wand moet zo glad mogelijk zijn. Klaas liet mij een foto zien van een ringslang die via de constructie op zoektocht was naar de eieren. Bij de bouwmarkt waren de steenschotten in de aanbieding en wij kregen er ook nog eentje cadeau. Van drie steenschotten hebben wij een kubus (zonder achterwand) gemaakt die we in hebben gegraven aan het water. Maar dan moet het juiste leemhoudende

zand er nog in. Inmiddels was er in Maarssenbroek ook een ijsvogelwand gerealiseerd door Trees van den Hoogen, van de wijkparkcommissie aldaar. Via Trees kwam ik bij de juiste leverancier van het leemzand uit. Dat was fijn want dat bleek nog een aardige zoektocht te zijn.

En nu afwachten...

Na veel graafwerk (uitgraven en weer volscheppen) van de kubus is het ons dan toch gelukt om een mooie ijsvogelwand te plaatsen nabij de kinderboerderij. Bert van Dillen heeft er nog een ijsvogelnestkast bovenop geplaatst. En zo is het een bijzondere nestkast geworden. Nu maar hopen op een eerste broedgeval...

Jaap Stolze

Artikel overgenomen uit de kruisbek, het tijdschrift van de Vogelwacht Utrecht met dank aan Gerard Overdijkink

Vecht en plassen *actief*

Feestelijke opening van de Commelinhof

Zondag 22 februari vond de feestelijke opening plaats van de Commelinhof. Wat was het een mooie dag! We mochten 30 bezoekers verwelkomen die samen met ons dit bijzondere moment vierden. Onder het genot van heerlijke koek en warme glühwein werd het een gezellige en geslaagde middag.

Tijdens de opening is ons nieuwe informatiebord onthuld. Het bord is ontworpen door Jan van Schooten en toont acht prachtige stinzenplanten die in de Commelinhof te bewonderen zijn. We zijn er ontzettend blij mee.

Enkele dagen vóór de opening, op woensdag 18 februari, bracht de crew van Binnenstebuiten een bezoek aan de Commelinhof, samen met Marijke Zoetenlief. Zij maakten opnames van de stinzenplanten, die op dat moment volop in bloei stonden. Vooral de sneeuwkllokjes zorgden voor een uitbundig wit tapijt. Wanneer deze Bres verschijnt is de uitzending al geweest, maar is natuurlijk terug te kijken: Binnenste Buiten uitzending van 19 maart (NPO2).

Op het moment dat ik dit schrijf staan er verschillende soorten

sneeuwkllokjes prachtig te bloeien: de gewone, grote, Kaukasische, dubbele, glanzende en geplooid. Tegen de tijd dat deze Bres verschijnt, zijn de meeste sneeuwkllokjes uitgebloeid. De hof kleurt dan steeds meer paars door de bloeiende vingerhelmbloem, holwortel en verschillende soorten hyacinten.

Kom dus vooral kijken om dit moois te gaan zien!

Onderstaand gedicht - dat Pien Jansen in 1992 maakte - vat prachtig samen wat er te zien is en nodigt uit om al dat moois met eigen ogen te gaan bewonderen:

*Kom straks allen naar de hof toe.
Kijk, voel, proef, hoor en geniet,
al die vormen, zoveel kleuren,
Je weet echt niet wat je ziet.*

*Tere knoppen aan de bomen.
'n Winterkoning hoor je luid.
Dikke hommels zie je vliegen,
bij het bloeiend fluitekruid.*

*Sneeuwkllok, akoniet en crocus,
vingerhelmbloem, aronskelk,
narcis, bostulp, hyacinten,
sleutelbloem en vogelmelk.*

*Hondstand, daslook, klaverzuring,
longkruid, eenbes, prachtframboos,
Haarlems klokkenspel en mansoor,
akelei en herfsttijloos.*

*Al dit prachtigs kun je vinden
in een hoekje Vechtenstein.
Laat het voorjaar niet voorbijgaan,
zonder daar even te zijn.*

De Commelinhof is elke zondagmiddag geopend van 13.30 tot 16.30 uur (tot en met zondag 17 mei).

Daarnaast bent u van harte welkom om mee te helpen bij het onderhoud van deze prachtige tuin. We werken iedere vrijdag van 10.00 tot 12.00 uur in de tuin, en regelmatig ook op andere dagen. Wilt u een keer meehelpen maar kunt u niet op vrijdag? Stuur dan gerust even een mail (commelinhof@ivnvechtplanten.nl).

Ook hebben we weer een aantal werkdagen gepland: zaterdag 2 mei, zaterdag 30 mei en zaterdag 20 juni. We beginnen om 10 uur en werken tot 13 uur. Wij zorgen voor koffie, thee en wat lekkers, graag eigen lunch meenemen. Graag aanmelden: commelinhof@ivnvechtplanten.nl

Tot ziens in de Commelinhof! 🌱

De werkgroepen in het Vecht en Plassengebied

Paddenstoelenwerkgroep

Contactpersoon:

Hanni Meulemans

Email: paddenstoelen@ivnvechtplassen.nl

In het najaar iedere vrijdagochtend op paddenstoelenjacht

Jeugdwerkgroep en scharrelkids

Contactpersoon: Marijke Zoetelief

Email: jeugd@ivnvechtplassen.nl

Werkgroep Commelinhof

Contactpersoon: Minke Schröder-Baron

Email: commelinhof@ivnvechtplassen.nl

Gehele jaar iedere vrijdagochtend open voor onderhoud.

Voor het publiek op zondagmiddag van half februari tot half mei open.

Adres: Park Vechtenstein, Maarssen

Waterwerkgroep

Contactpersoon: Marijke Zoetelief

Email: water@ivnvechtplassen.nl

Vleermuizenwerkgroep

Contactpersoon: Hettie Luijten

Email: vleermuizen@ivnvechtplassen.nl

Wandelingenwerkgroep

Contactpersoon: Willemien Valewink

Email: wandelgroep@ivnvechtplassen.nl

Werkgroep excursies

Contactpersoon: Truus Lefeber

Email: excursies@ivnvechtplassen.nl

Aanvraag excursies: Truus Lefeber

Email: secretariaat@ivnvechtplassen.nl

Vogelwerkgroep

Contactpersonen: Annemieke Bron/Lolke stelwagen

Email: vogels@ivnvechtplassen.nl

Werkgroep Stadsnatuur

Contactpersoon: Titia Kan-Boot

Email: stadsnatuur030@ivnutrecht.nl

Werkgroep Geopark

Contactpersoon: Jan van Schooten

Email: geopark@ivnvechtplassen.nl

Werkgroep de natuur in huis koffer

Contactpersoon: Barbara Panhuijsen

Email: natuurkoffer@ivnvechtplassen.nl

Belangrijke data

18 jan. nieuwjaarsreceptie

16.00-20.00

streekmuseum Vredegoed

25 juli Thijssedag voor actieve

leden en hun partners]

Het bestuur

Voorzitter: Hans van Loenhoud

Email: voorzitter@ivnvechtplassen.nl

Secretaris: Truus Lefeber

Email: secretariaat@ivnvechtplassen.nl

Penningmeester: Terenia de Reus

Email: penningmeester@ivnvechtplassen.nl

Bankrekening: Triodosbank

NL28 TRIO 0788 8854 99 t.n.v.

IVN afd. Vecht en Plassengebied

Bestuursleden: Kees Goossen, Monique ten Hagen

Contactpersonen vanuit het bestuur naar de werkgroepen

Hans: stadsnatuur, regio, Leidsche Rijn

Truus: NGO, vogel en vleermuis, activiteiten, wandelwerkgroep

Terenia: paddenstoelen, Commelinhof

Monique: jeugd en water, vertrouwenspersoon, communicatie, activiteiten

Kees: natuurcursus, regio, communicatie, activiteiten

Vertrouwenspersoon

Tineke Schermerhorn

Haar emailadres is

vertrouwenspersoon@ivnvechtplassen.nl

Nog wat werkgroepen

Werkgroep communicatie

Contactpersonen

De Bres: Jan van Schooten

Email: debres@ivnvechtplassen.nl

PR en communicatie: Anne-Marie

Beekman, Truus Lefeber, Kees

Goossen, Gwenda de Haan

Email:

communicatie@ivnvechtplassen.nl

Website: Anne-Marie Beekman,

Richard Tukker

Email: webmaster@ivnvechtplassen.nl

Social media: Gwenda de Haan

Email: social@ivnvechtplassen.nl

Excursie rugzak en vlag

De volgende personen hebben

een excursie rugzak en vlag.

Hanni Meulemans, Titia Kan-Boot,

Hettie Luijten, Marijke Zoetelief en

Ineke van Werven.

Cursuswerkgroepen

Werkgroep natuurcursus

Contactpersoon: Kees Goossen

Email: natuurcursus@ivnvechtplassen.nl

Werkgroep Stadsnatuur

Contactpersoon: Joke van der Ham

Email: stadsnatuur030@ivnvechtplassen.nl

Werkgroep

Natuurgidsenopleiding

Contactpersoon: Joop Bouwman

Email: natuurgidsenopleiding@ivnvechtplassen.nl

Werkgroep moestuinieren

Contactpersoon: Richard Tukker

Email: moestuiniieren@ivnvechtplassen.nl

Van de ledenadministratie

Beste mede IVN-ers, Sinds de vorig uitgave van de Bres hebben we mede vanwege de gidsencursus maar liefs dertien nieuwe leden mogen verwelkomen. Graag heet ik deze mensen van harte welkom en ik wens degenen onder hen, die de gidsencursus gaan volgen veel succes.

Ruud Peters
Christof Abspoel
Yvonne Hofman
Nienke van Dijk
Lisa Strijbosch
Marieke Rietveld
Kim Harte
Sophie van Haren
Sophie van Boheemen
Ron Franken
Klaas van der Laan
Diane van Diemen
Charlotte Jalvingh
Ruud Peters

Twee leden hebben ons verlaten en één van hen is verhuisd naar een andere afdeling.

Daarmee komt de teller op 326 leden. Dat is een groei van 23 leden ten opzichte van vorig jaar.

Ik hoop dat de nieuwe leden veel plezier gaan beleven aan hun lidmaatschap.

Eugenie Weenink

Ledenadministratieledenadministratie@ivnvechtplassen.nl

Online media afdeling:

www.ivn.nl/vecht-en-plassengebied
www.facebook.com/ivnvechtplassen

<https://www.facebook.com/groups/292630307552505>

Stadsnatuur Utrecht:

www.ivn.nl/ivnstadutrecht
www.facebook.com/groups/ivnstadutrecht
www.instagram.com/ivnstadutrecht
www.twitter.com/ivnstadutrecht

De blauwe golf in de Commelinhof

Na de uitbundige bloei van de sneeuwkllokjes en winterakonieten volgt de blauwe golf van de druifhyacinten, sneeuwroem en sterhyacinten. Tot half mei is de commelinhof op zondagmiddag van 13.30 tot 16.30 open voor het publiek.

Voor helpende handen is de hof open op iedere vrijdagochtend van 10.00 tot 12.00 uur.

